

SETMANARI CASTELLARENÇ

ANY IV :: NUM. 180
Castellar del Vallès 7 agost 1936

Redacció, Administració i Impremta:
Puig de la Creu, 3

Número solt: 20 cèntims
Subscripció: 60 » al mes.

Cal ajudar-los

La indústria i el comerç, torna a estar en plena erupció; altra volta la gran carcassa es fa novament a la mar. Ara bé: si poguéssim veure en forma numèrica, el resultat englobat de les relacions estadístiques de l'esforç que es ve realitzant per tal de què, totes aquestes abundades fogueres del treball, proporcionin amb les seves calories el rapor necessari per a fer moure a unison l'èmbol de la gran màquina de la producció, aleshores ens seria fàcil el comprendre ràpidament, que és més l'impuls d'acció que no el rendiment que emmena. Factors desnivellats, forces esmerçades inútilment i per cert molt necessàries en les hores presents.

Avui, ecidentment es treballa, es produeix, però a canvi d'una vitalitat desmesurada i amb unes remifcacions que fan difícil el sosteniment i amb la notorietat d'ésser els primers en sentir-ne l'efecte el comerç i la petita indústria.

Per ells s'ha vetllar, ajudar-los en tots sentits, alleugerir-los-hi la pesada càrrega dels seus vaixells, que pel sol fet d'ésser petits, també petit és el tonelatge, així com també poca és la seva calada; i en mar mogut, sinó poden lliscar ràpids i lleugers, el naufragi els serà propici i el resultat fatal per a tots, ja que del seu timó parteixen totes les oscil·lacions de l'economia. En canvi les grans dotacions, aquestes grans empreses que compten amb forts remitents que equival a unes suficients acumulacions d'energia, poden sobradament fer front a la parentorietat de les circumstàncies, i llençant un xic de carregament per llast, poden alleugerir d'aquesta forma l'excessiva pesantor. Que això els repercutirà una forçosa i visible pèrdua? Completament d'acord. Però aquesta serà més equilibrada a l'ésser sufragada amb part dels beneficis (les més de les vegades fabulosos), que al final de la travessia es reembolsen o en el transcurs d'un exercici de comptabilitat.

Vetllem doncs, per la petita indústria i comerç, que ultra donar uns forts impulsos a les artèries de la vida, produeix un sens fi de radiant claror que il·lumina dia i nit tots els passos d'aquesta Pàtria, d'aquesta Pàtria que sota vol viure i gosar del rendiment del fruit producte del treball, és que el dogma més gran per fer veïxir i pujar ben alt i digne a tot un poble.

Pel rendiment econòmic

Són conegudes ja de tothom les normes dictades per a la major eficaç normalització de la vida productora del nostre país. Normes dimanades del nou Govern de la Generalitat de Catalunya, i que cal acatar i complir, per tal com elles constitueixen la base de la futura economia nacional.

Les negligències, ni molt menys les indisciplines, reporten cap benefici als corrents progressius que han de possibilitar, dintre les institucions republicanes, el benestar comú al que tots ens devem com a fet primordial.

Per damunt de tot, després de la comoció intensa que ha sofert aquests darrers dies el nostre poble, hi ha d'haver l'interès general, mancomunat per

aconseguir un pervindre de grandesa i prosperitat. Assolertes, dins les lleis republicanes, les ordenacions i mesures que consolidin la vida productora, vindrà amb aquest funcionament, la satisfacció més compensadora en els nuclis particulars, i per tant, la disminució de les angúnies i penombres en totes les llars, i la complerta justaposició de valors morals i materials en totes les famílies.

Ja és sabut que les convulsions polítiques i socials del tipus que acabem de sofrir en el nostre territori, més que convulsions són hecatombes formidables que anihilen tota la mèdula del poder regular; però la nova articulació dels factors vitals i victoriosos, reclamen unes extraordinàries reserves de magnànima enver-

gadura, la competència de les quals ha d'encauinar-se a enrobustir més encara l'esperit col·lectiu addicte a les noves estructuracions i procediments, i enquadrat en els postulats reivindicatius que fonamentin la prosperitat general del nostre poble.

De consegüent, importants i decisives han d'ésser les actuacions dels nostres homes de govern; com importants i decisives han estat les causes que han motivat les noves disposicions, radicals en la seva essència i radicals en la seva aplicació.

No creiem que hi hagi ningú interessat en mantenir la misèria en el poble, ni de sostenir unes posicions arcaiques i funestes que vulneraven l'ànima de justícia i llibertat que frisava intensament ja de temps en el cor de les masses populars.

I és pel mateix que sense recórrer a exterminis ni extralimitacions inadequades o impròpies, extremismes i fiscalitzacions que nosaltres per instint humanitari no podem compartir jamai, creiem d'imminent i necessària consecució, la més lleial confiança en les normes constructives i pacificadores que la Generalitat de Catalunya ha dictat, perquè elles presuposen la definitiva reglamentació de la nostra existència.

La democràcia haurà triomfat, per la voluntat omnímoda del poble; i és just i equitatiu que, caigudes ja per sempre les castes privilegiades i les institucions de força i d'excepció, autoritàries fins a la repugnància, siguin àrbitres dels destins del nostre país, aquells que per la seva encertada obra legislativa, o contundent sacrifici heroic, hagin sabut encarrilar-lo cap a camins de llibertat, d'humanitarisme i d'opulència.

J. VIVES I BORRELL

Fusteria de B. Gelis

Carrer del Centre, 12

Estant de ple a la temporada de construcció de cases, faig avinent que per tenir instal·lada maquinària moderna, serviré amb tota rapidesa, bon treball i amb el màxim d'economia.

No encarreguen cap treball sense consultar abans a la

Fusteria B. Gelis - Centre, 12

Funcionament dels serveis públics

TELEFONS

Aquest servei funciona igualment i en la forma en què vàrem anunciar en el número anterior.

CORREU

Aquest servei ha quedat completament normalitzat.

AUTOOMNIBUS «LA VALLESANA»

Sortides de Castellar per Sabadell:

6'30 matí
8' — «
11' — «
1'30 tarda ve de Sant Llorenç
parada a la Benzina
2' — «
5' — «
6'30 «

Sortides de Sabadell per Castellar:

7'30 matí
8'45 « fins a S. Llorenç
12'30 tarda
2'30 «
3' — « fins a S. Llorenç
7' — « fins a S. Llorenç

RECORDANT-HE

Com menys et veig més amb tu penso;
cada moment em sembla un any.
I el recordar-te sols compenso
allò que m'és un desengany.

Surto al carrer i enlloc et trobo,
mon cor deleix d'enyorament...
i resignat, fatal comprovo
que em tens esclau mon pensament.

Jo prou voldria recordar-te
només en hores de delit.

Jo prou voldria somniar-te
només de tantes... una nit!

Però tu, els meus somnis agabelles,
i demés hores!... Què hi puc fer?
Si ets la més bella d'les belles
i el record teu, no puc desfer.

Perxò quan vius massa endinsada...
t'escric un vers... composo un cant
per tu, que em tens esclavitzada
la gosadia delirant!...

Quan vingui el jorn de deslliurança,
pel repòs meu ja bogaré;
si m'és difícil l'oblidança...
noves cançons et cantaré.

LL. CANET I FOIX

TRIBUNA LLIURE

Un poble viril

Una vegada més el poble espanyol, aquest poble ric en gestes sublimes i heroïques; aquest poble indòmit per excel·lència i amant de la seva llibertat fins al sacrifici, torna a escriure en els annals de la seva història, una de les pàgines més brillants que en el transcurs dels segles quedarà com un monument indestructible i etern perquè s'alçarà damunt torrents de sang generosa oferta a la llibertat.

L'Espanya proletària i laboriosa vibra d'indignació contra aquestes feres disfressades de sers humans que no han vacil·lat en fer-ne un camp de cadàvers.

Tan sols per a satisfer els seus instints sanguinaris i la seva fam insana i emparats en l'ombra d'una doctrina que anomenen redemptora, han volgut convertir el poble d'Ibèria, en poble servil i esclau i sense altra llei que l'espasa, volen tenir sota la bota militar a tot un poble que pel seu historial heroïc mereix el qualificatiu de valent.

I aquests homes que han escalat les més altes jerarquies cívico-militars i eclesiàstiques; aquests homes que han imposat lleis i establert codis; aquests sers monstruosos que vesteixen un uniforme que representa la pau nacional, (així ho entenen alguns) aliats amb banquers i capitalistes i amb tota aquesta caterva de representants de la doctrina de Déu; d'aquest Déu que va donar la seva vida (?) per al bé de la humanitat; d'aquest Déu que no consent el crim, el robatori, l'assassinat i les guerres; que condemna l'esclavatge; que té pietat pels humils i desheretats; d'aquest Déu, en fi, tot bonat i tendresa, aquests homes, dic, en nom d'aquestes lleis i d'aquestes virtuts, han alçat bandera de rebel·lió per im-

plantar un règim d'un Neró, malgrat totes aquestes doctrines amb les quals dissimulen llurs mals instints.

Han oblidat aquests seuyors (?) que als pobles no se'ls domina amb la violència; que per administrar o governar els pobles no fa falta el fuet ni el grilló; que per a què els pobles gosin d'una vida lliure i feliç no és necessari que els menys campin a costa de la suor dels més i que la llibertat dels primers és forjada en l'esclavitud dels segons. I a l'oblidar-lo, perdent tota noció del sentiment humà, han empresonat, han robat, han assassinat i han ultratjat a l'empar del màrtir del Gòlgota els uns; en nom de la pau i de la llibertat uns altres. Han preferit l'espasa al llibre; la força a la raó i la follia al raciocini.

Per això aquests dies, l'Espanya lliure i treballadora, es troba convertida en un regueró de sang defensant amb coratge i ardor la seva llibertat.

Està donant una lliçó al món sencer del que pot un poble que es vanta d'ésser lliure i està demostrant també que, per a obtenir aquesta llibertat tan preuada, sap perdre la vida abans que tenir-la en esclavitud. Ja va dir-ho el poeta: «que no puede esclavo ser - pueblo que sabe morir».

ROSAL

Notes de Redacció:

- 1.ª La Redacció no es fa solidària dels articles d'aquesta secció; d'ells en seran únicament responsables llurs autors.
- 2.ª Els originals no seran retornats i hauran d'anar signats.

Els moments actuals a través dels comentaris de la premsa barcelonina

El Dia Gráfico referint-se a la necessitat d'emprar la més possible discreció en les informacions periodístiques, escriu:

«Sabemos que uno de los más heroicos jefes de la Aviación, lamentábase ayer de unas indiscreciones cometidas por la Prensa, que podían, a contar con medios los facciosos, desbaratar un plan de envergadura. Añadía a su queja el jefe admirable, la estupefacción de que fuesen periódicos oficialmente gubernamentales los que no pusieran comedimiento a su afán informativo, muy respetable, pero que debe estar subordinado las exigencias de la guerra.

El otro día escribíamos: La Censura debe ser una Censura de guerra, no sólo impuesta por quienes la ejercen, sino ejercida por las propias Redacciones que en esta gran tragedia deben de eliminar todo

La Casa Masagué

acaba de posar a la venda un assortit d'ESPARDENYES DE FERRO (sense goma), el calçat més apropiat per evitar la destroça que en fan els noies i noies.

VENDA EXCLUSIVA

També trobareu en aquesta casa l'ESPARDENYA TRACTOR, de fabricació pròpia.

ESPECIALITAT DE LA CASA

Esplèndid estoc de sabates per a nens i nenes. Calçat d'estiu, etc.

TOT A BON PREU

Casa Masagué - Major, 84

afán de éxitos profesionales para atender, exclusivamente, pero exclusivamente, a la victoria. Y bien, nuestro ruego, no fué recogido por nadie, ni por las autoridades, ni por los periodistas. ¿Por qué? Lo ignoramos. ¿Por desidia? ¿Por esa falta de adhesión a toda iniciativa que no parta del grupo partidista? ¿Por falta de visión de la gravedad que puede entrañar una noticia militar? Lo cierto es que el mal ha sido hecho y que un jefe preclaro en vez de haber hallado un aliento ha tenido que expresar una lamentación».

La Publicitat encara que termes diferents, també propugna per una serietat en les notícies i creu que és on radica la victòria i afegeix que és imprescindible el renunciar al sensacionalisme.

«I això no costa tant com sembla—segueix dient—; n'hi ha prou amb no perdre de vista els fets certs que coneixem d'una manera indubitable. Així que ens arriba una informació, un rumor, hem de veure si contradueix o no els fets immediats que coneixem; si els contradueix ens hem de posar en guàrdia i sotmetre'ls a un raonament que com més simple serà ens guiarà millor; hem de saber destriar allò que és purament episòdic d'allò que és fonamental, hem d'evitar ésser enganyats o enganyar els altres, sense adonar-nos-en. Pensem que estem en cas de guerra i que en aquestes situacions les paraules prenen sentits insospitats, que els sentiments s'exciten fàcilment i les nocions més clares s'enterboleixen».

Solidaridad Obrera propaga per una aliança revolucionària dintre les organitzacions obreres, tota vegada que: «La lluita contra el fascisme no ha entrat en su fase decisiva. Todavía hemos de recorrer una etapa dilatada de sacrificios y de derramamiento de sangre. Aun no puede considerarse que la situación se haya aclarado del todo».

Teniendo en cuenta que nuestros efectivos aun no han logrado derrotar por entero al enemigo, de ninguna de las maneras podemos pretender que la entente que ha dado unos frutos maravillosos se cuartee en cosa de unos instantes».

Neveres

de les millors marques
les trobareu a la Llauneria

M. Rovira - MAJOR, 40
TELEFON 20

Agricultors!

Per a matar pugons i insectes derivats, recordeu sempre l'insecticida GEISHA.

On el trobareu?

Al jardiner Antoni Pujals - Església, 12.

RECORDEU SEMPRE

Restaurant "LES ARENES"

Servei especial per a **casaments i bateigs**
PREUS REDUITS

CONVERSES INTERESSANTS

El que necessita la vista

Suposeu-vos que la meitat de la gent que veieu pel carrer anés coixejant, amb crosses i bastons, o empenyent-se amb cadires rotatives. Mutilats tots ells, els seus muscles i membres extenuats, trencats i gastats. No pas per causa d'accidents o enfermetat, sinó que degut a ignorància injustificada, haguessin estat induïts a carregar pesos superiors a llur capacitat, us sentiríeu atònit, no és així? Vós no permetríeu a ningú dels vostres que fes una tal cosa.

Bé, però gairebé tots nosaltres, en un o altre grau, estem castigats de la vista o estem en camí d'ésser-ho perquè imposen càrregues sobre els nostres ulls que la naturalesa mai no ha exigut fossin suportades. Una infinitat de proves realitzades demostren que un 20 per 100 dels nens de l'escola primària, i el 95 per 100 de la gent que té més de 60 anys, tenen la vista perjudicada. Jo no vaig creure aquesta trista realitat fins que el Dr. Luckiesk, —que s'ha dedicat 25 anys a aquests problemes— m'exposà les raons que són la causa de l'exposat.

«L'arrel de la majoria d'enfermetats de la vista està ací», —em digué el Dr. Luckiesk, tot senyalant una bombeta elèctrica de damunt la seva taula.

Voleu dir—vaig preguntar—que la llum elèctrica perjudica la vista?

Ben al contrari. La llum elèctrica és probablement la millor llum artificial que l'home ha concebut. Però a l'utilitzar-la nosaltres, posem, com aquell qui diu, el carro abans que el caall. En lloc d'adaptar la llum a la nostra vista, forcem la vista a adaptar-se pesi mateixa a la llum. Nosaltres creiem que els nostres llars, escoles, botigues i oficines estan adequadament il·luminades, però si la nostra vista pogués escollir utilitariem 100 vegades, o més, llum artificial de la que usem actualment. Comprova-ho: Llegiu amb aquesta bombeta de 0 vats aquesta plana de la Guia Telefònica. La llegiu fàcilment?

—Ja ho crec, tir llum suficient.

Sembla que ho és. És el que vós esteu

acostumat. Mesureu ara la intensitat o quantitat de llum que us proporciona la bombeta. Aquest luxòmetre ens indicarà la llum que cau damunt la plana de la Guia Telefònica. (Aplica l'aparell damunt la Guia). Tenim que heu llegit la plana amb 80 Lux. Proveu ara la llum amb què voldrien llegir els vostres ulls».

El Dr. Luckiesk, posà la Guia Telefònica dintre una caixa en la qual es poden aplicar diferents intensitats de llum amb el simple accionat d'una maneta. Vaig anar donant toms a la maneta en qüestió fins que fou projectada sobre la lectura una llum que jo vaig creure apropiada a la seva vista.

«Hi veieu perfectament, no és així? Vegem ara la intensitat que marca el Luxòmetre mesurador d'ella: 3.250 lux. Només fa un minut, amb la bombeta de la taula vós heu llegit, aparentment, amb facilitat amb 80 lux. No obstant això quan se'ls ha donat la seva pròpia selecció, els ulls instintivament cercaren gairebé 50 vegades la il·luminació que se'ls donà anteriorment per a efectuar el mateix treball. El promig escollit pels ulls de milers de persones amb les quals he fet el mateix experiment és el mateix de vostè, 3.750 lux. I amb tot, aquesta quantitat és molt petita comparada amb la llum que la naturalesa designa per a què la nostra vista hi pogués veure. La llum solar en un dia clar a l'aire lliure representa tant com 100.000 lux. A l'ombra d'un arbre uns 10.000 lux. En una portalada 3.000 lux. Després entrem a casa i ens posem a llegir sota una bombeta que dona únicament 50 lux o menys. Es d'estranyar que els ulls es sobrecarreguin?»

Kwh.

En bateigs, casaments i refrescs
serviu-hi sempre amb els deliciosos pastissos i coques de l'acreditat

FORN MONTSERRAT

Carrer Major, 110

La casa del pa d'excel·lent qualitat

CASTELLARENCS!!!

ANUNCIEU A «LA FARGA»

NOTICIARI

EL COMITE LOCAL I LES MILICIES ANTIFEIXISTES

El Comitè local i les Milícies antifeixistes, continuen exercint permanentment llur tasca pel manteniment de l'ordre i la vigilància a la nostra població, al mateix temps que segueixen atenent totes les consultes i expedició de diferents permisos que puguin necessitar els veïns.

Divendres passat, s'incautaren de la casa que posseeix al carrer Major el veí Josep Homet Torrella i de la que posseeix al carrer del Centre el veí Josep M.ª Agustí Roig, els quals es troben absents de la població.

RETORN AL TREBALL

Després de la reunió sostinguda el passat diumenge al matí, entre els patrons i representants dels obrers, i de la convocada el mateix dia a la tarda per la U. G. T. i la C. N. T. a tots els seus afiliats i davant les bones disposicions de patrons i obrers, s'acordà reprendre el treball el passat dilluns, treballant-se 40 hores setmanals distribuïdes del dilluns al divendres, ambdós compresos, de 8 a 12 del matí i de 2 a 6 de la tarda, augment del 15 per cent, convenint-se també obrers i patrons tèxtils que d'ací endavant tothom percebrà un jornal setmanal fixe, suprimint-se per tant, els preus fets. En els demés rams de les diferents indústries, també igualment s'arriba a un acord.

LA REBAIXA DEL PREU DELS LLOGUERS DE CASES

Per mitjà del B. O. de la Generalitat de Catalunya número 213, corresponent al dia 31 de juliol darrer, ens enterem del Decret del Conseller de Justícia i Dret, per mitjà del qual queda suspesa la tramitació dels judicis de desnonament que es segueixin a Catalunya, contra ciutadans que formin part de les Milícies antifeixistes i reduint en un 25 per cent el preu dels lloguers de les finques urbanes que no passin de 300 pessetes mensuals, a partir del primer del mes que som.

Ço que publiquem per a coneixement de tots aquells a qui pugui afectar.

TROBALLA D'UN HOME MORT

El passat dimarts al matí, corregué la notícia de què a la carretera que condueix al veí poble de Sant Llorenç Savall, prop del pont de Les Arenes, hi havia un home mort. Tot seguit s'hi traslladà el Jutjat Municipal ordenant l'aixecament del cadàver i disposant la conducció al dipòsit del Cementiri per tal de practicar-li

l'autòpsia, no essent possible la identificació per no portar cap document acreditatiu de llur personalitat, doncs solament al mocador hi portava marcades les inicials J. C. El dimecres li fou practicada l'autòpsia, de la qual resultà que la mort fou produïda a causa de varies ferides d'arma de foc.

El mateix dia, també es tingué notícia de la troballa del cadàver del veí Joan Bonamusa Montserrat, en terme de Matadepera, el qual fou conduït per l'ambulància de Terrassa a dita ciutat, on li fou practicada l'autòpsia, essent inhumat al Cementiri de Matadepera.

PLA DE CASAMENT

En el tauler d'edictes del Jutjat Municipal, hi figura el pla de casament entre els veïns Francesc Miralles Sensano amb Francesca Bruguera Munt.

EL MERCAT SETMANAL DE SABADELL

Per l'Alcaldia d'aquesta població, ens enterem que l'Ajuntament de Sabadell, ha disposat que a partir de demà i tots els dissabtes, el Mercat d'aquella ciutat restarà obert solament de 7 a 1 del matí, en les quals hores es celebrarà l'únic dia de Mercat per als proveïdors forans.

Ço que fem públic per a coneixement de tots aquells interessats.

EL MERCAT LOCAL

El mercat local seguirà com de costum.

LA CONTRIBUCIÓ

Durant els dies 10 i 11 del mes que som i hores de 9 a 12 es cobrarà el tercer trimestre de la contribució territorial (Rústica i urbana) i Matrícula Industrial i de Comerç, en el lloc de costum de la Casa del Poble, advertint als interessats que aquesta vegada an solament han de retirar els rebuts que paguin per trimestres.

A tots aquells que no els sigui possible retirar durant els esmentats dos dies els rebuts, podran també efectuar-ho sense recarrecs a Sabadell Montserrat, 4) del 1 al 10 del mes de setembre, de 9 a 1.

FARMACIA de torper a diumenge,
Major, 16

ESTANC de torn per diumenge,
Plaça Mestre Gelonch, 10

—SOLAR PER ENDRE, situat en
punt cèntric i bé de peu.
Raó: Centre, 4.

«SEGELL PRO INFANCIA» CONCURS DE CARTELLS

El dia 14 de juliol, tingué lloc al Palau de la Generalitat de Catalunya, el Veredict del Concurs de Cartells organitzat pel «Segell Pro Infància», amb motiu de la pròxima IV Campanya i del qual ja donàrem compte anteriorment.

El Jurat estava compost dels senyors Joan Puig i Ferrer, President; Lluís Muntaner, Francesc Fàbregas, Baltasar Pijoan i Soteras, Vocals; i Antoni Roca i Quert, Secretari; i després de madura deliberació, acordà concedir els premis previstos a les obres següents:

Primer premi de 500 pessetes, al cartell número 116 amb el lema «Bon Cor».

Segon premi de 300 pessetes, al cartell número 102 amb el lema «Caritat».

Tercer premi de 200 pessetes, al cartell número 106 amb el lema «Amparen-los», dels quals resulten ésser els autors els senyors Granell, Ferran Teixidor i Eduard Badia Vilató, respectivament.

A proposta del Jurat Qualificador el Comitè Directiu Central del «Segell Pro Infància», acordà adquirir també els dos cartells assenyalats amb els números 35 amb el lema M. T. M. i 55 amb el lema «Per la Nostra Raça» i bonificar a llurs autors amb 200 pessetes cada un, resultant ésser autors dels dos esmentats cartells els senyors Josep Sintas i Sergi Cortès, respectivament.

Propietaris! Si voleu confiar l'administració de les vostres finques a un tan per cent molt reduït, dirigiu-vos a

MIQUEL SANTASUANA

Centre, 9   Castellar del Vallès
Administració i venda de tota classe de finques.

Castellarenc:

Ja ets subscriptor de

La Farga

?

és el periòdic del teu poble

Llegeix-lo

